

Månadsrapport September 2022

Stadsledningskontoret
721 87 Västerås
021-39 00 00 • www.vasteras.se

Maria Lindblom Lundh
021-391193 • [@vasteras.se](https://twitter.com/vasteras.se)

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Omvärlden och ekonomi.....	4
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	5
Arbetsmarknaden	5
Sjukfrånvaro	6
Ekonomisk utveckling	6
Resultat per september	6
Prognos 2022	7
Investeringar.....	8
Nämndernas resultat och prognos	10
Finansiella rapporter	12
Resultaträkning.....	12
Utfall per nämnd.....	13
Investeringar.....	14

Sammanfattning

Årets prognos 300 mnkr (budget 149 mnkr), 3,1 % av skatter och generella bidrag.

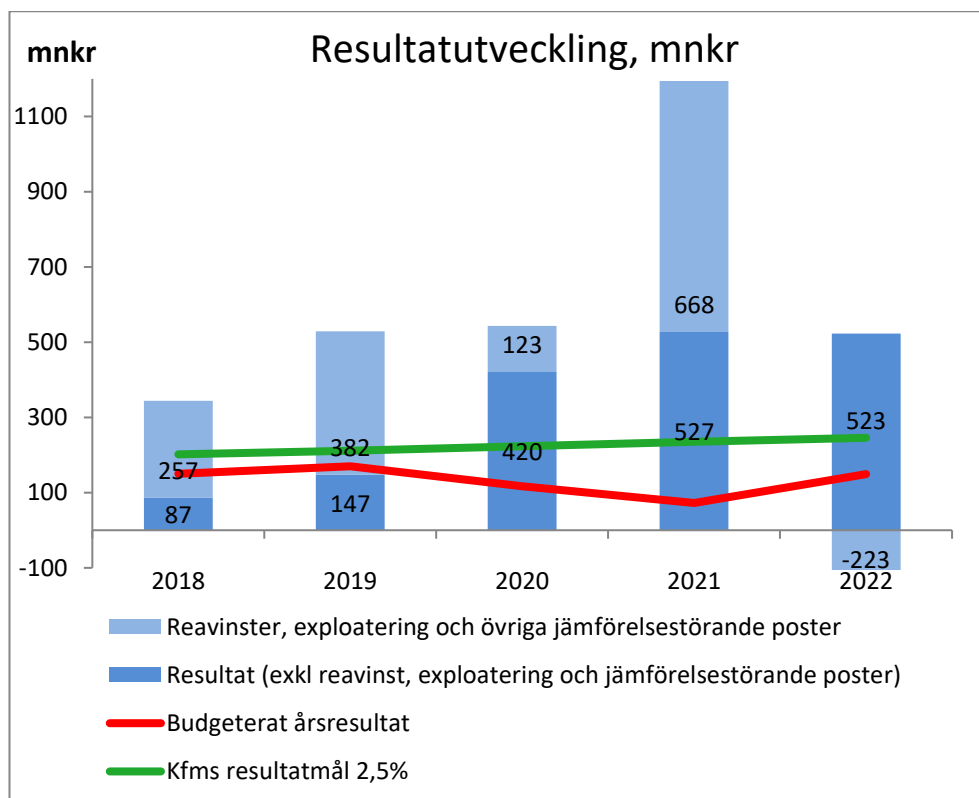
Prognos exklusive jämförelsestörande poster 523 mnkr, 5,3 %.

därav prognos finansnetto -231 mnkr (budget -4 mnkr)

Årets investeringsprognos 947 mnkr (budget 1 406 mnkr), utfall tom sep 394 mnkr.

Prognos

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +253 mnkr
- Realisationsvinster anläggningar +71 mnkr
- Nämnderna sammantaget +74 mnkr jämfört med +66 i delår 2

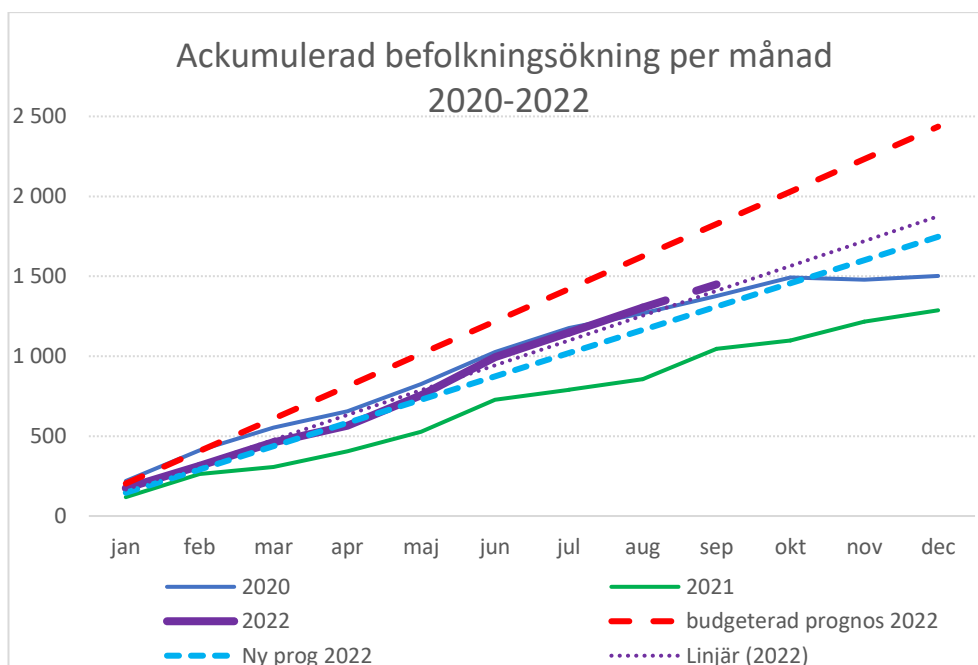
Negativt finansnetto på -231 mnkr drar ner prognosen för året till 300 mnkr.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

Befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen som bygger budget 2022 års utgiftssida är en ökning med 2 436 personer till 159 274 invånare 31 december 2022. Det innebär en högre ökning än 2021. En ny befolkningsprognos från mars 2022 visar dock en lägre ökning med

1 747 till 158 585. Enligt SCB:s månadsstatistik har befolkningen ökat med 1 304 personer till och med aug och en uppskattning med hjälp av tidigare års ökningskurva ger en ökning med cirka 1 800 personer till december.

Omvärlden och ekonomi

Turbulensen på aktiemarknaderna fortsätter. Stockholmsbörsen föll med -7,3% under månaden. Den svenska kronan faller också mot amerikanska dollarn och mot euron. Räntorna har fortsatt att stiga då Riksbanken höjde styrräntan med 1 procentenhet till 1,75%. De flesta bankanalytikerna tror att räntehöjningarna kommer att upphöra en bit in i 2023 och att styrräntan sedan sänks under 2024 när inflationen förväntas gå ner och konjunkturen antas svalna ordentligt.

Konjunkturinstitutet konstaterar i sin senaste prognosuppdatering att den höga inflationen och stigande bolåneräntor minskar hushållens köpkraft. Även om hushållen antas få viss kompensation av staten för de höga elpriserna kommer de att dra ner på konsumtionen framöver. Den vikande omvärldskonjunkturen slår också hårt mot svensk exportnäring.

2022-10-27

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

SKR bedömer i skatteprognosen per 25 augusti att skatteunderlaget kommer att öka något starkare under kommande år än ett genomsnitt av de senaste tio åren, men att denna ökning kommer att ätas upp av den höga inflationen. 2023 är bedömningen att det realt till och med blir en minskning. Senaste skatteprognosen från 20 oktober blev något bättre för 2022, men finns inte med i prognosen.

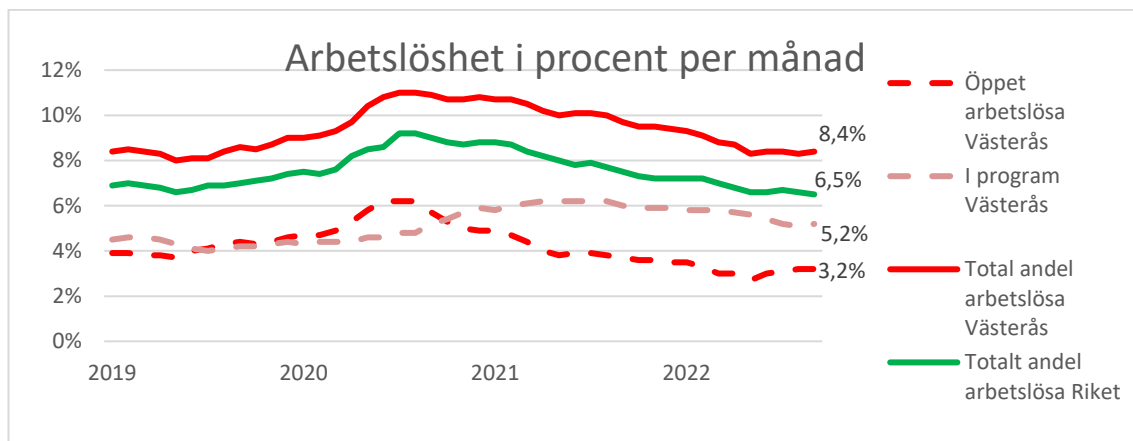
I år bedöms skatteintäkter, generella bidrag och utjämning totalt få 253 mnkr bättre utfall än budget. Skatteintäkterna och utjämningsystemet bedöms bli 217 mnkr högre. Inga generella statsbidrag var kända vid budgetbeslutet, men kommer att falla ut med 36 mnkr. Största delen består av en fortsättning av skolmiljarden, 21 mnkr och ett bidrag för sjuksköterskor på särskilda boenden, 9 mnkr. Dessa klassas som generella statsbidrag, men tillfaller berörda nämnder genom interna bidrag. Ett nytt generellt statsbidrag tillkom i juni för ökade finansiella kostnader där Västerås del är 3 mnkr, samt ett tillfälligt bidrag för kommunernas mottagning av flyktingar från Ukraina, med 2 mnkr 2022.

Arbetsmarknaden

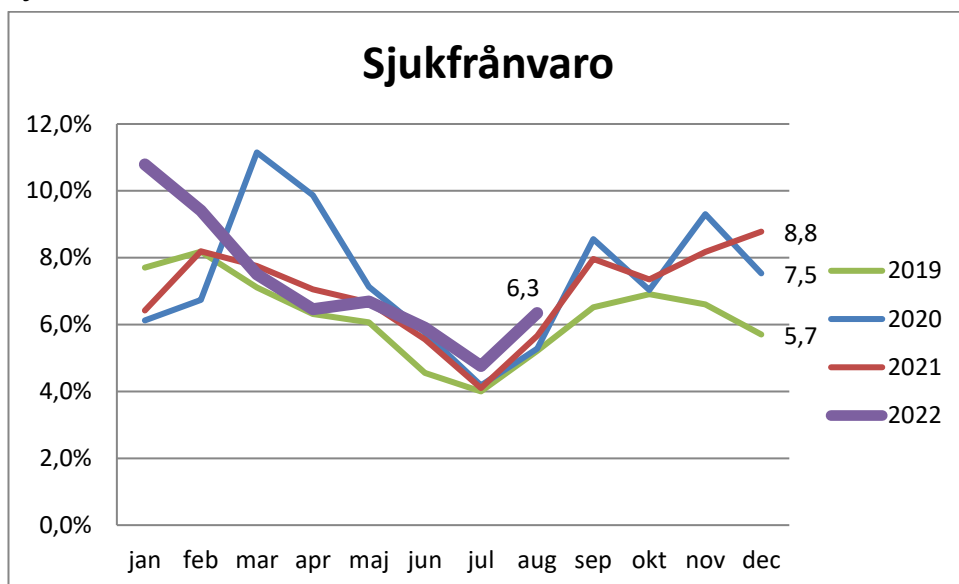
Arbetslösheten i riket fortsätter att sjunka och ligger på 6,5 %. I Västerås syns dock en tendens att den ökar något till 8,4% i september mot 8,3 % i augusti. Den öppna arbetslösheten i Västerås ligger sedan mitten av sommaren kvar på kring 2400 personer, 3,2%, medan arbetslösa i program ökade något i september till 4 000 personer, 5,2%.

Den väntande lågkonjunkturen nästa år innebär att efterfrågan på arbetskraft blir lägre och arbetslösheten ökar.

Antalet varsel ökade med nästan 300 i Västmanland i september till cirka 900, vilket gör att 5 % av totalt varslade i riket finns i länet. Samtidigt var antalet nyanmälda platser på Arbetsförmedlingen till och med september drygt 23 000, vilket är nästan 8 000 fler än i september 2021 och fler än hela förra året.

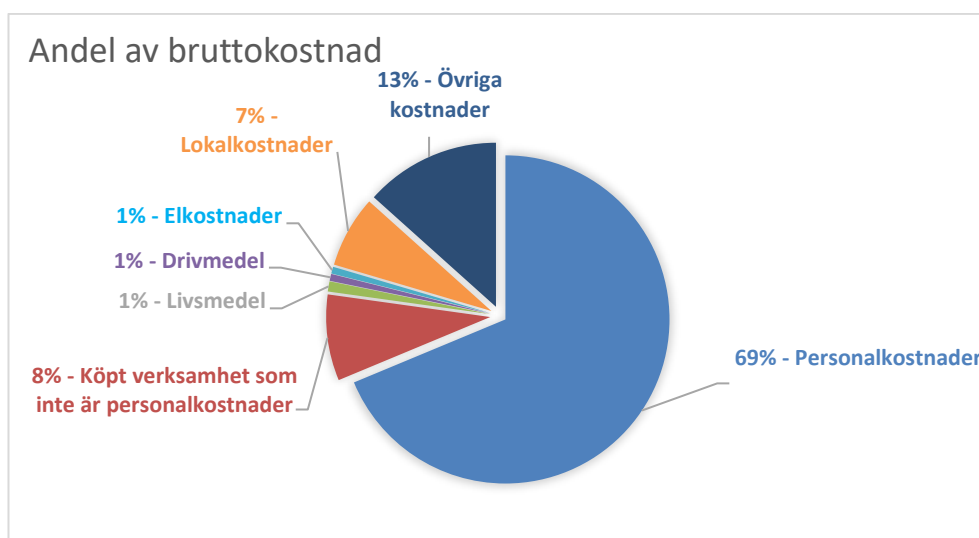

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron var hög i början av 2022, men har sjunkit till sommaren likt tidigare år. Nivån är dock högre i augusti än tidigare år. Snittet för staden låg i augusti på 6,3 %, men skillnaderna mellan förvaltningarna är stora, vård- och omsorgsförvaltningen hade en sjukfrånvaro på 8,3 %.

Ekonomisk utveckling

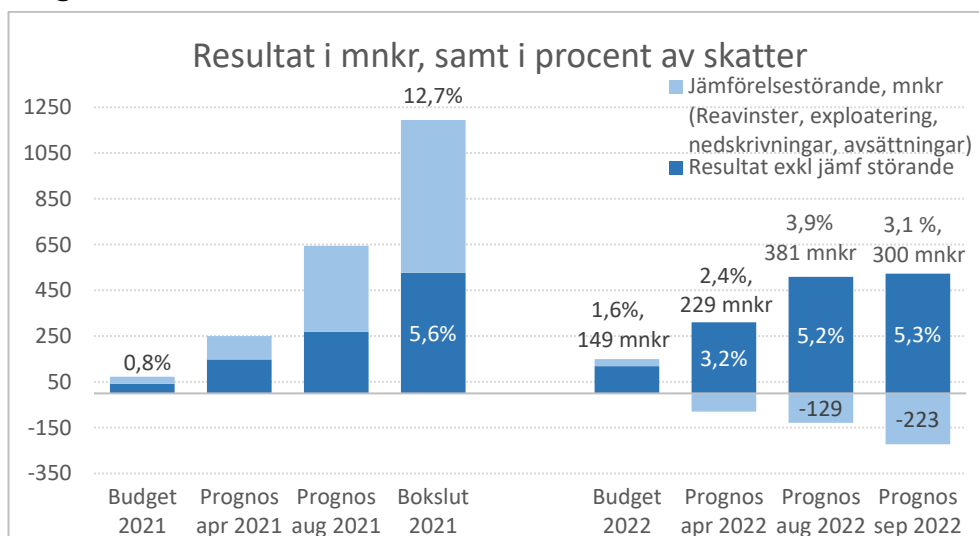

Resultat per september

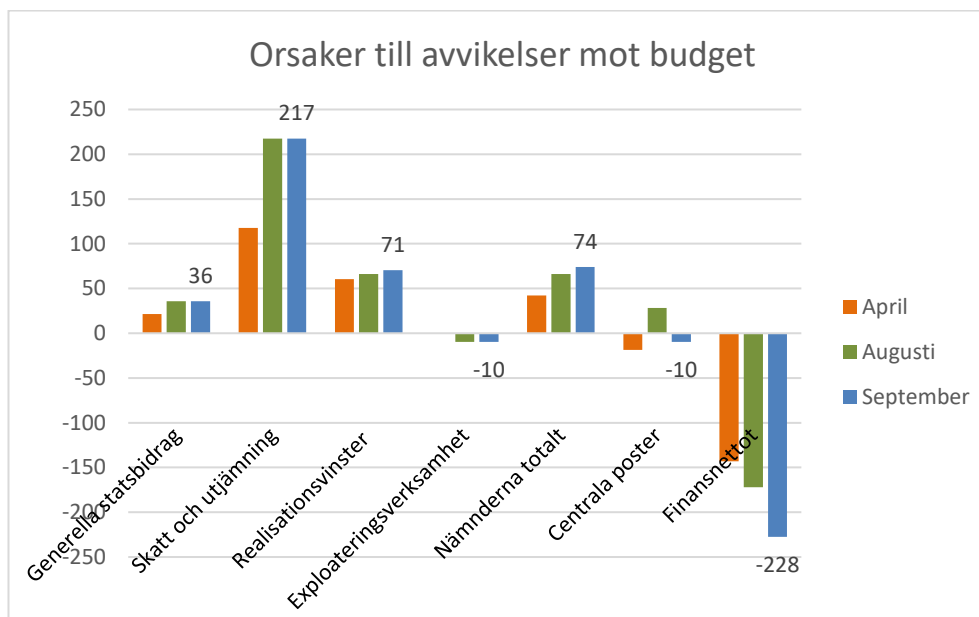
Resultatet för perioden januari till september är ett överskott på 509 mnkr som är 283 mnkr bättre än periodens budget, se resultaträkning på sidan 11. Överskottet

beror främst på högre skatteintäkter, men även på bland annat lägre kostnader för färre elever, färre institutionsplaceringar av ungdomar och färre hushåll med ekonomiskt bistånd än budgeterat. Kostnadsökningar för energi och livsmedel är en så pass liten del av hela kostnadsmassan att de ännu inte påverkar kostnaderna på totalen, se cirkeldiagram på sidan 6.

Prognos 2022

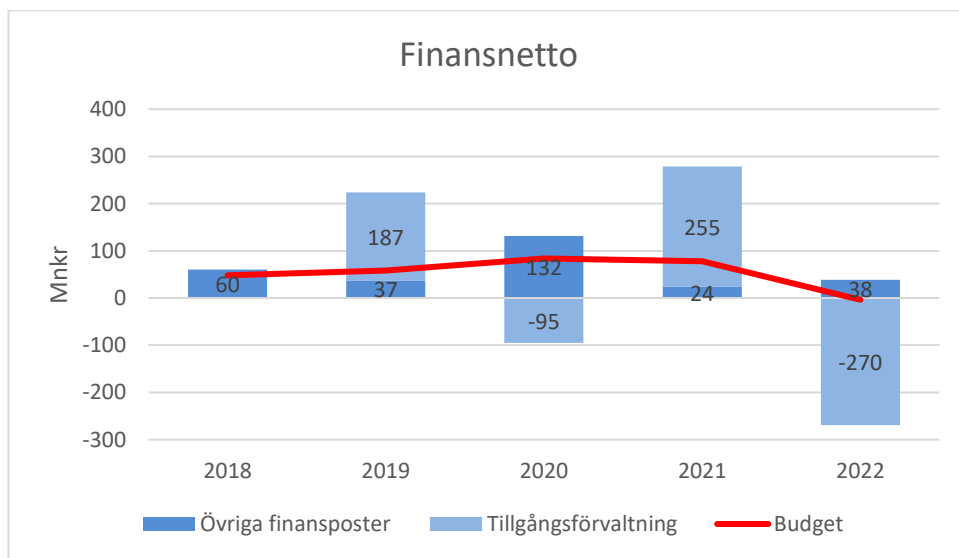

Västerås stad redovisar en prognos för året på 300 mnkr, ett överskott på 151 mnkr. Överskottet motsvarar 3,1 % av årets prognos på skatter, utjämning och generella statsbidrag att jämföra med budgeterade 1,6 %.

2022-10-27

Högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag ingår i prognosen med 253 mnkr. Prognosen för realisationsvinster för försäljning av materiella och finansiella anläggningstillgångar är beräknad till 71 mnkr (66 mnkr + 5 mnkr), nära utfallet för perioden, huvudsakligen från försäljning av tomträtter.

Finansnettot har en negativ prognos beroende på fortsatt nedgångar på börserna.

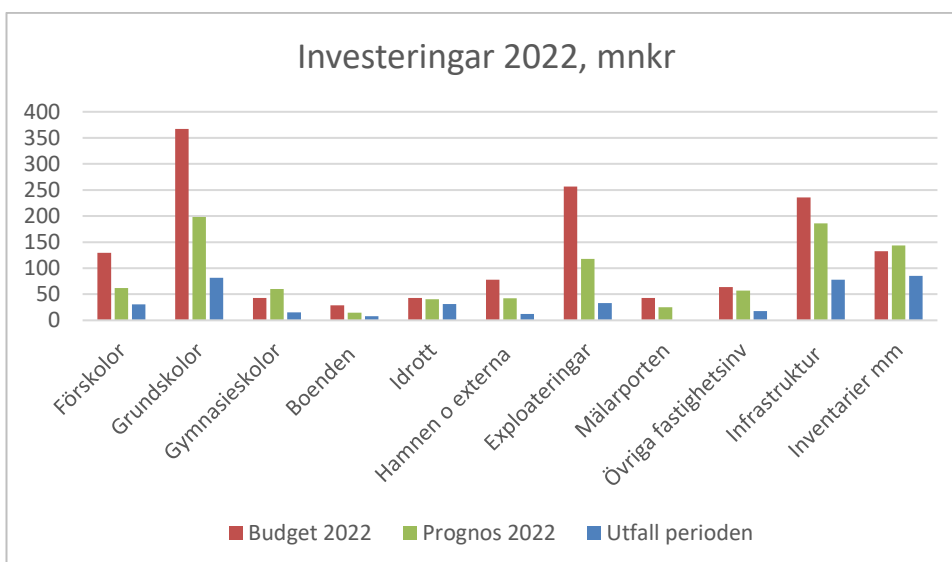
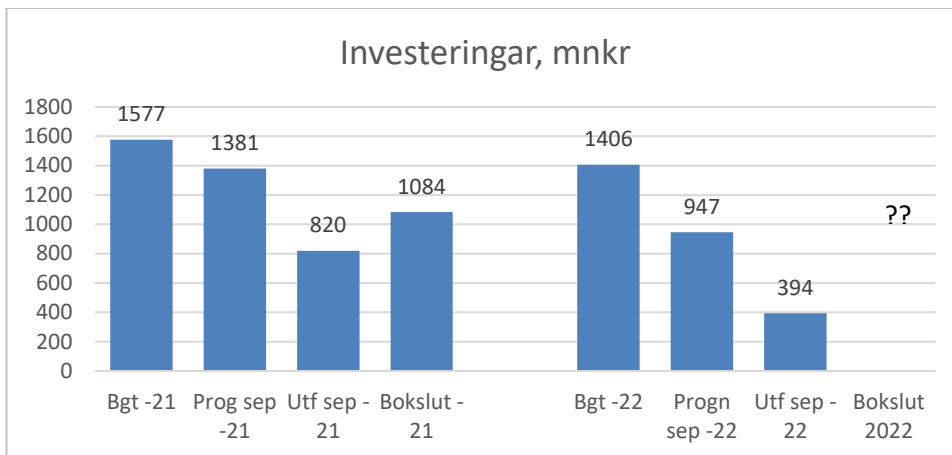
Staden håller fortsatt en relativt låg andel aktier i portföljerna. Marknadsvärdet i pensionsportföljen var den 30 september cirka 1 436 mnkr, en minskning med cirka 13 % sedan årsskiftet. Likviditetsportföljen hade ett marknadsvärde på cirka 502 mnkr, en minskning med 7,8 % sedan årsskiftet.

Efterfrågan på stadens värdepapper är fortsatt god. Staden har mycket god likviditet och internbanken har i augusti och september förfinansierat årets återstående förfall.

Investeringar

Investeringsutfallet är fortfarande lågt, endast 394 mnkr. Utfall samma period 2021 var 820 mnkr. Prognosen för året har efter noggranna genomgångar justerats ner till 947 mnkr. Jämfört med delårsrapporten har prognosen bland fastighets- och exploateringsprojekten setts över och minskats med 161 mnkr. Utifrån det relativt låga utfallet hittills i år och de leveransproblem som allmänt framhålls i ekonomin så kan årets utfall komma att bli ytterligare lägre än vad som nu prognosticeras.

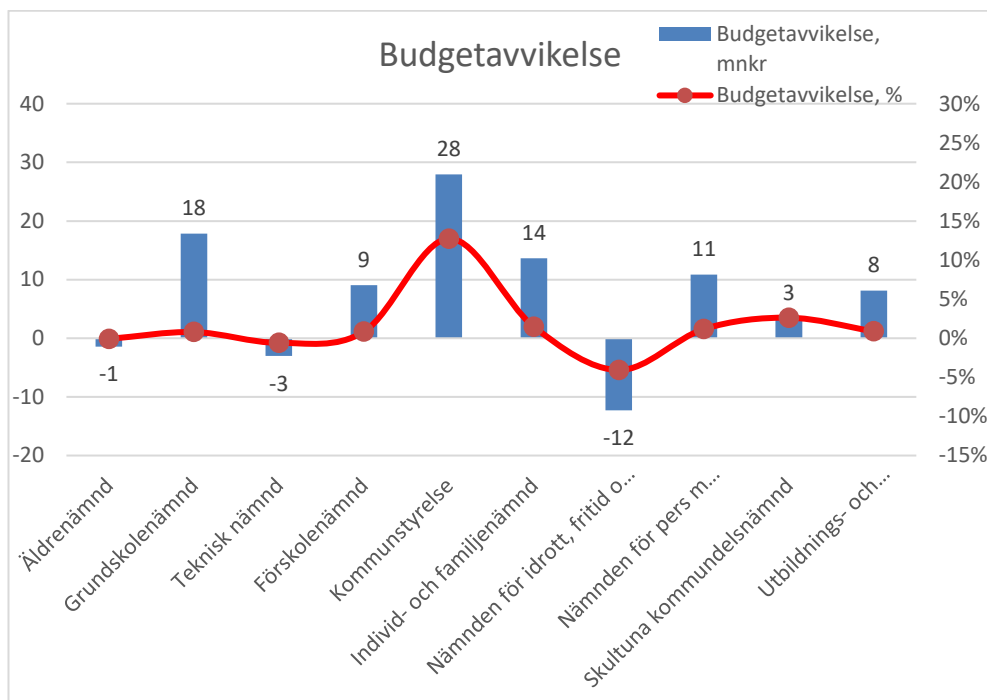
2022-10-27

Prognosen är betydligt lägre än budgeten för förskolor, grundskolor och exploateringsinvesteringar. Avvikelse består huvudsakligen på tidsförskjutning.

2022-10-27

Nämndernas resultat och prognos

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande och tekniska nämnden uppvisar samma negativa prognos som i delår 2. Äldrenämnden visar en mindre negativ avvikelse mot budget, medan övriga nämnder har en prognos på noll eller bättre.

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett överskott på +74 mnr, exklusive realisationsvinster och överskott för leasing och exploatering. Det är något bättre än prognosen i augusti som var +66 mnr.

Individ- och familjenämnden bedömer att årets prognos går från noll till ett överskott på 12 mnr. Prognosen beror på ett bedömt överskott inom verksamhetsområde barn och ungdom samt ekonomiskt bistånd, medan missbruksvård och verksamheten för personer utsatta för våld i nära relation gör underskott.

Det har fortsatt varit färre placeringar av barn och unga i institutionsvård under perioden, men fler placeringar i egna och konsulentstödda familjehem. Statsbidrag och lägre personalkostnader bidrar till den positiva prognosen för området på +23 mnr.

Inom verksamhetsområde vuxen är det färre som uppbär ekonomiskt bistånd, men fler personer utsatta för våld i nära relation i perioden än budgeterat samt högre kostnader för missbruksvården. Verksamhetsområde vuxen har totalt per september en årsprognos på noll.

2022-10-27

Centralt tillkommer kostnader för återställning av lokaler som lämnats i och med flytten till Socialtjänstens hus.

Årsprognos för flyktingmottagningen är ett nollresultat. Fram till september har det kommit 123 flyktingar från Ukraina. Inflödet är svårt att prognosticera och därmed om kostnaderna kommer att täckas av bidragen från Migrationsverket.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har ett överskott per september på 0,5 mnkr bland annat beroende på vakanser inom fritidsverksamheten. Årets prognos ligger kvar på -12 mnkr. Hela underskottet finns inom idrottsanläggningar och beror huvudsakligen av ökade energikostnader. Överskott bedöms fortsatt inom område förebyggande.

Äldrenämndens prognos är ett mindre underskott på -1 mnkr. Prognosen för beställarsidan är +20 mnkr då bland annat anslaget för kvalitetssatsningen inte nyttjas. Åtgärderna för att förkorta inställelsetiderna inom hemtjänsten leder till ett underskott, liksom kostnaden för tomhyror och avvecklingen av ett servicehus.

Prognosen i egenregi är liksom i augusti -21 mnkr. Underskottet kan främst förklaras av fortsatt obalans inom hemvården. Låg beläggning på korttidsplatser har påverkat positivt liksom statsbidragen för sjuklöner och för sjuksköterskor.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har en prognos på ett överskott på 11 mnkr, varav 8 mnkr för beställarsidan, en förbättring mot delåret med 3 mnkr. Orsaker är främst lägre kostnader för boendestöd, då färre antal timmar bedöms på grund av att inga privata utförare finns kvar sedan våren och egenregi inte hunnit med i omställningen. Även lägre kostnader för sysselsättning psykiatri där deltagarantalet sjunkit.

Daglig verksamhet har fortsatta negativa budgetavvikelser, men dessa vägs upp av positiva avvikelser inom andra delar av LSS, bland annat servicebostad, personlig assistans och avlösarservice.

Grundskolenämnden har justerat ner sin prognos med 5 mnkr till +17 mnkr jämfört med delår 2. Högre läromedels- och livsmedelskostnader i den kommunala skolan är orsaken till försämringen. Tilldelningsekonomi har kvar prognosen på +13 mnkr medan den kommunala skolans prognos efter justeringen är ett överskott på +5 mnkr. Färre elever, statsbidrag för sjuklönekostnader och vakanser är orsaken till budgetöverskottet.

Kommunstyrelsens prognos från augusti ligger kvar på +28 mnkr, där orsaken främst är lägre personalkostnader beroende på tillfälliga vakanser på flera enheter. Dessutom redovisas högre intäkter inom flera delar.

Tekniska nämndens prognos från augusti ligger kvar på -3 mnkr. 14 mnkr beror på ökade drivmedelskostnader för kollektivtrafiken, medan intäkterna ökar för parkering och markupplåtelse med 5 mnkr mot budget. På grund av tidsförskjutningar för investeringar minskar årets kapitalkostnader med 6 mnkr mot budget.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mkr	Utfall sep	Budget sep	Avvikelse sep	Budget 2022	Prognos 2022	Prognos- avvikelse
Intäkter	1 796	1 613	183	2 147	2 377	230
Kostnader	-8 015	-8 142	127	-10 995	-11 074	-79
Avskrivningar	-442	-431	-11	-575	-601	-26
Verksamhetens nettokostnader	-6 661	-6 960	299	-9 423	-9 298	125
Skatteintäkter	6 030	5 872	158	7 829	8 021	192
Generella bidrag och utjämning	1 364	1 310	53	1 747	1 808	61
Verksamhetens resultat	732	222	510	153	531	378
Finansiella intäkter	253	138	115	174	310	135
Finansiella kostnader	-476	-134	-343	-178	-541	-363
Finansnetto	-223	4	-228	-4	-231	-228
Resultat	509	226	283	149	300	151

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Budget	Avvikelse		Prognos
	2022	perioden	Prognos	avvikelse
Äldrenämnd	-1 802	-2	-1 804	-1
Grundskolenämnd	-2 250	32	-2 232	18
Teknisk nämnd	-518	3	-521	-3
Förskolenämnd	-1 075	20	-1 066	9
Fastighetsnämnd	30	71	98	68
Kommunstyrelse	-219	40	-191	28
Individ- och familjenämnd	-924	20	-910	14
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-303	1	-315	-12
Byggnadsnämnd	-29	5	-29	0
Miljö- och konsumentnämnd	-23	3	-23	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	-927	19	-916	11
Överförmyndarnämnd	-16	1	-15	1
Kulturnämnden	-211	4	-211	0
Skultuna kommundelsnämnd	-129	7	-126	3
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-918	31	-910	8
Valnämnd	-7	4	-7	0
Kommunrevision	-5	0	-5	0
Totalt nettoresultat nämnder	-9 327	256	-9 183	144
varav exploatering, FN	30	-9	20	-10
varav reavinster, främst FN	0	68	71	71
varav finansiell leasing, FN	0	7	9	9
Resultat nämnder exkl reav, explo, fin lease	-9 357	189	-9 282	74
Centrala poster	-96	46	-115	-18
Verksamhetens nettokostnader	-9 423	302	-9 298	125

Resultatet per september visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +189 mnkr, exklusive realisationsvinster, resultat för finansiell leasing samt exploateringsvinster. Prognosen är en budgetavvikelse på +74 mnkr exklusive realisations-, leasing- och exploateringsvinster.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande har negativa avvikelser i prognos för året, främst beroende på högre elkostnader, tekniska nämndens negativa prognos beror huvudsakligen på krav från regionen på ersättning för ökade drivmedelskostnader och två exploateringsprojekt gör att kravet på 30 mnkr i överskott för exploatering inte nås.

Investeringar

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar, Västerås stad	perioden	2022	2022	Prognos- budget
Fastigheter - förskola	30	130	62	68
Fastigheter - grundskola	81	367	198	169
Fastigheter - gymnasiet	15	43	60	-17
Boenden	8	29	15	14
Idrottsfastigheter	31	43	40	3
Energiinvesteringar fastigheter	1	11	10	1
Hamnen	6	39	24	15
Hamnen, externa hyresgäster	6	39	18	21
Exploatering och markinvesteringar	33	257	118	139
Mälarporten	1	43	25	18
Övriga fastighetsinvesteringar	16	53	47	6
Fastighetsnämnden totalt	230	1 053	617	436
Infrastruktur ordinarie	58,4	101	99	2
Infrastruktur strategisk	19,5	135	87	48
Tekniska nämnden totalt	78	236	186	50
Övriga nämnder	86	132	144	-11
Totala investeringar	394	1 421	947	475

Investeringsutfallet i Västerås stad per september är 394 mnkr, vilket är 28% av årets budget på 1 421 mnkr. Prognosen för året är nerjusterad till 947 mnkr, vilket är 161 mnkr lägre än i delårsrapporten per augusti och återfinns bland fastighets- och exploateringsinvesteringarna. Utfallet är fortfarande lågt och prognoserna ses fortlöpande över i teknik- och fastighetsförvaltningen.